

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 13/2022 van 21 januari 2022

Betreft:

adviesaanvraag met betrekking tot een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de toekenning van premies voor de verbetering van het woonmilieu (CO-A-2021-265);

adviesaanvraag met betrekking tot een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 9 februari 2012 betreffende de toekenning van financiële steun voor energie (CO-A-2021-266)

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: mevrouw Marie-Hélène Descamps en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Frank Robben;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvragen van de minister-president van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling en Stadsvernieuwing, Toerisme, Promotie van het imago van Brussel en Biculturele Zaken van gewestelijk belang, de heer Rudi Vervoort, en de minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve

Democratie, de heer Alain Maron (hierna "de minister-president en de minister" of de "aanvragers") ontvangen op 8 december 2021;

Brengt op 21 januari 2022 het volgende advies uit:

I. Onderwerp en context van de adviesaanvraag

1. De minister-president en de minister hebben bij de Autoriteit adviesaanvragen ingediend met betrekking tot een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de toekenning van premies voor de verbetering van het woonmilieu (CO-A-2021-265) (hierna "ontwerp nr. 1") en een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 9 februari 2012 betreffende de toekenning van financiële steun voor energie (CO-A-2021-266) (hierna "ontwerp nr. 2").
2. Via het concept "Renolution-premies" verwijzen de aanvragers naar de twee ontwerpen. Deze hebben met name tot doel de behandeling van de betrokken steunaanvragen te digitaliseren en ze te harmoniseren. In beide formulieren voor de adviesaanvraag omschrijven de aanvragers de in de ontwerpen beoogde verwerkingen als volgt:

"Oprichting van een elektronisch platform voor het indienen en behandelen van premieaanvragen.

Overschakeling van de verwerking van gegevens op papier naar een digitale verwerking ervan op een gewestelijk onlineportaal (indiening van aanvragen, mededeling van documenten, verzending van beslissingen, enz.)."

3. In de nota aan de Regering in verband met ontwerp nr. 1 staat het volgende:

"De hervorming die via voorliggend besluit en de daarbij horende bijlagen zal worden doorgevoerd, strekt ertoe de nagestreefde doelstellingen als volgt waar te maken:

- Er komt een gewestelijk elektronisch aanvraagplatform dat gedeeld zal worden door het bestuur dat bevoegd is voor stadsvernieuwing en het bestuur dat bevoegd is voor energie;
- Er zal één traject voor de burger worden ingevoerd door:
  - gebruik te maken van één formulier waarmee premies voor werken om een gebouw te renoveren, de gevels ervan te verfraaien of de energieprestaties ervan te verbeteren, kunnen worden aangevraagd;
  - de betalingen in één keer uit te voeren;

- Het bestuur dat bevoegd is voor stadsvernieuwing en het bestuur dat bevoegd is voor energie, zullen dezelfde voorwaarden hanteren om premies toe te kennen;
- Er zal een gemeenschappelijk rooster van de gesubsidieerde werken en de bijhorende bedragen worden opgesteld."

II. Onderzoek

4. **Verband tussen de verschillende besluiten die op dit gebied van toepassing zijn.** Volgens de nota aan de Regering heeft ontwerp nr. 1 tot doel verschillende regelingen voor woonmilieupremies te vervangen, met name door het oprichten van een platform voor de indiening van alle aanvragen. Dit doel blijkt echter niet uit het dispositief van het ontwerp zelf, dat geen enkel ander besluit wijzigt of intrekt, en ook niet bepaalt dat andere besluiten niet meer van toepassing zullen zijn voor aanvragen die na de inwerkingtreding van het ontwerp worden ingediend. Al lijkt het wel om het invoeren van een autonome regeling te gaan (alles wordt bepaald, het soort werken, de voorwaarden, enzovoort).
5. In dit verband heeft de Autoriteit de aanvragers gevraagd naar het beoogde juridische verband tussen het ontwerp en de twee besluiten die in de aanhaling ervan zijn opgenomen, namelijk het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 2 mei 2002 betreffende de toekenning van premies voor de verfraaiing van gevels, en het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 oktober 2007 betreffende de toekenning van premies voor de renovatie van het woonmilieu. De aanvragers antwoordden het volgende:

"Het nieuwe ontwerp van besluit (dossier nr. 265) heeft tot doel de bestaande besluiten (premie voor de renovatie van het woonmilieu en premie voor de verfraaiing van gevels) te vervangen door een gemeenschappelijk besluit over alle premies voor de verbetering van het woonmilieu. De twee besluiten van de Regering die u hierboven vermeldt worden daarom in de preambule aangehaald om de rechtsgrond die wordt gewijzigd duidelijk aan te geven. Het besluit voert namelijk een nieuw autonoom systeem in.

Tijdens het opstellen van de tekst is echter besloten om, met het oog op de overgang tussen het oude en het nieuwe systeem (zowel wat betreft de invoering van het nieuwe systeem bij de besturen als de voor het publiek bestemde informatie) een afzonderlijk intrekingsbesluit op te stellen. Dit besluit wordt aangenomen om de besluiten van 2002 en 2007 tegen 31 december 2021 uit de rechtsorde te halen.

Als het intrekingsbesluit eenmaal in het BS is bekendgemaakt, zal het worden vermeld in de aanhalingen van het RB-dossier nr. 265."

6. De Autoriteit neemt akte van deze uitleg die bevestigt dat ontwerp nr. 1 autonoom wil zijn en dat de bovengenoemde besluiten zullen worden ingetrokken.
7. In dezelfde geest heeft de Autoriteit de aanvragers vragen gesteld over het juridische verband tussen ontwerp nr. 1 en ontwerp nr. 2 en het besluit dat dit laatste wijzigt, namelijk het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 9 februari 2012 betreffende de toekenning van financiële steun op het vlak van energie, erop wijzende dat de rechtsgronden van de twee ontwerpen verschillend zijn¹. De enige verwijzing in ontwerp nr. 2 naar ontwerp nr. 1 is te vinden in artikel 6 van ontwerp nr. 2 waarin wordt verwezen naar het "formulier dat beschikbaar is op het gewestelijke onlineportaal". De aanvragers antwoordden het volgende:

"Wat betreft dossier nr. 266 en het besluit van de Regering van 2012, is dit laatste enigzins gewijzigd om de voorwaarden voor de premies die door Urban en Leefmilieu Brussel worden beheerd, op elkaar af te stemmen. Het gaat voornamelijk om kleine wijzigingen in een aantal definities en termijnen. Uiteindelijk komen er dus twee besluiten om de Renolution-premies te regelen, een voor Urban en een voor Leefmilieu Brussel, maar de inhoud ervan zit op één lijn. Hetzelfde elektronische formulier dat in artikel 6 van dossier nr. 266 wordt vermeld, zal door de premieaanvragers worden gebruikt voor alle premies die door Leefmilieu Brussel en door Urban worden beheerd. Het betreft hier dus één enkel formulier dat op IRIS-box draait en dat via het gewestelijke Renolution-portaal toegankelijk zal zijn."

8. Voor ontwerp nr. 2 moet bijgevolg worden voorzien in een bepaling die uitdrukkelijk verwijst naar de desbetreffende bepalingen van ontwerp nr. 1, waarbij de aanvraagprocedure en het ondersteunende informatiesysteem worden georganiseerd.
9. **Verwerkingsverantwoordelijke, formulier en gewestelijk onlineportaal.** In het kader van ontwerp nr. 1 moet de aanvraag, afhankelijk van het type aanvraag, via het (elektronische) formulier dat beschikbaar is op het gewestelijke onlineportaal, worden ingediend, bij het "bevoegde bestuur"², namelijk "hetzij het bestuur dat bevoegd is voor stadsvernieuwing, hetzij het bestuur dat bevoegd is voor energie, afhankelijk van het type aanvrager en het type premie zoals bepaald door de bevoegde minister(s)"³. Het is ook het bevoegde bestuur dat de aanvraag zal behandelen⁴.

---

¹ Alleen ontwerp nr. 1 is gebaseerd op de Brusselse Huisvestingscode, terwijl ontwerp nr. 2 is gebaseerd op de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegensretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

² Artikel 12, §1, derde streepje, van ontwerp nr. 1.

³ Artikel 1, 1°, van ontwerp nr. 1.

⁴ Zie artikel 16 van ontwerp nr. 1.

10. De Autoriteit wijst er eerst en vooral op dat ontwerp nr. 1 niet definieert wat het elektronische formulier en in het bijzonder het "gewestelijke onlineportaal" inhoudt. De Autoriteit begrijpt evenwel uit de regeling en de nota's aan de Regering dat het gaat om een informatiesysteem dat door de verschillende bevoegde besturen zal worden gebruikt voor de behandeling van de betrokken premiedossiers. De nota van de Regering in het kader van ontwerp nr. 1 vermeldt: "- Er komt een gewestelijk elektronisch aanvraagplatform dat gedeeld zal worden door het bestuur dat bevoegd is voor stadsvernieuwing en het bestuur dat bevoegd is voor energie; - Er zal één traject voor de burger worden ingevoerd door: [...] gebruik te maken van één formulier waarmee premies voor werken om een gebouw te renoveren, de gevels ervan te verfraaien of de energieprestaties ervan te verbeteren, kunnen worden aangevraagd"; [...] "de betalingen in één keer uit te voeren".
11. De Autoriteit vroeg zich af of het beoogde systeem uitsluitend tot doel had de aanvragen naar de bevoegde besturen en hun eigen informatiesystemen over te dragen, of dat het ging om de oprichting van een geïntegreerd platform dat behalve de doorgifte van gegevens en de communicatie tussen de partijen (aanvragers en besturen), ook de volledige behandeling van het dossier mogelijk zou maken (opslag van gegevens en documenten enz.). Op vragen over de beoogde doeleinden antwoordden de aanvragers het volgende:

"Het platform in kwestie zal toegankelijk zijn via het toekomstige regionale renovatieportaal, de referentiewebsite voor communicatie in verband met de Brusselse renovatiestrategie. Dit portaal zal de toegang tot informatie en tot begeleiding voor renovatie centraliseren overeenkomstig de huidige (en toekomstige) regelgeving in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, en zal het referentieportaal worden voor alle informatie over renovatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze site zal de potentiële premieaanvrager met name naar de pagina's leiden die hem in staat stellen:

- te vernemen welke premies interessant voor hem kunnen zijn,
- toegang te krijgen tot het premieaanvraagformulier.

Het portaal zal worden beheerd door Leefmilieu Brussel, maar zal samen met de actoren van de Alliantie Renolution waar Urban deel van uitmaakt, worden ontwikkeld, afhankelijk van de onderwerpen en de bevoegdheden van elk van de actoren.

Het "elektronische formulier" zal de enige manier zijn om een premieaanvraag in te dienen in het kader van de 2022-regeling (facturen van 2022). Het gaat om een IRISbox-formulier, dat momenteel door het CIBG wordt ontwikkeld onder de verantwoordelijkheid van Leefmilieu Brussel. Het opstellen van het formulier gebeurt in samenwerking met Urban, aangezien het de gedeelde tool zal zijn voor de communicatie tussen de aanvragers en de bevoegde besturen.

Elke Renolution-premieaanvraag, dit wil zeggen elke premieaanvraag voor in 2022 gefactureerde studies of werken, zal via dit online formulier worden ingediend. Wanneer de aanvraag eenmaal is ingediend, wordt het volledige dossier automatisch naar het bevoegde bestuur verzonden (Urban of Leefmilieu Brussel), afhankelijk van het type aanvrager, het type gebouw in kwestie, en het type gevraagde premie. De aanvrager zal vooraf niet zien welk bestuur zijn dossier zal behandelen; dit is opzettelijk gedaan, zodat de aanvrager één enkel loket kan gebruiken en zich niet moet afvragen tot welk bestuur hij zich moet richten.

Elke formele communicatie met de aanvrager zal eveneens via dit formulier verlopen. In geval het bestuur bijvoorbeeld om aanvullende inlichtingen vraagt, wordt een brief op IRISbox opgeladen en zal de aanvrager zijn dossier ook via het formulier vervolledigen.

Voordat hij een premieaanvraag indient zal de aanvrager de mogelijkheid hebben het bedrag hiervan te ramen via een simulator die toegankelijk is via het gewestelijke portaal en gekoppeld is aan het IRISbox-formulier. Indien hij dat wenst, kan de aanvrager de raming van het bedrag via een speciale knop omzetten in een formele premieaanvraag.

Noch het formulier, noch het gewestelijke portaal zal dienen als uitwisselingsinstrument tussen de besturen zelf, aangezien elk van hen verantwoordelijk is voor de dossiers die het op geautomatiseerde wijze ontvangt. Elk bestuur behandelt zijn dossiers in zijn eigen interne IT-tool. In dat verband wordt evenwel voorzien in een communicatie tussen de interne tools van elk bestuur, zodat in elke tool kan worden gecontroleerd of eenzelfde premie niet twee keer wordt toegekend (één keer via elk bestuur)."

12. Deze context geeft aanleiding tot de volgende twee opmerkingen.
13. Ten eerste is de Autoriteit van mening dat het doeleinde van het in ontwerp nr. 1 ingevoerde informaticasysteem (d.w.z. het "formulier", dat in feite een "elektronisch" formulier is, en het "gewestelijke onlineportaal", en/of het online "aanvraag"-platform) door het ontwerp moet worden gedefinieerd, rekening houdend met het door de aanvragers verstrekte antwoord.
14. In wezen blijkt uit het door de aanvragers meegedeelde antwoord dat het ingevoerde systeem tot doel heeft de aanvrager te informeren over de premies waarvoor hij in aanmerking komt, hem in staat te stellen zijn aanvraag en de nodige documenten in te dienen, automatisch het bevoegde bestuur te bepalen op basis van de door de aanvrager verstrekte gegevens, en ten slotte, de officiële communicatie tussen de aanvrager en dat bestuur mogelijk te maken.

15. Ten tweede moet ontwerp nr. 1 aangeven wie de verwerkingsverantwoordelijken zijn, hetgeen niet gebeurt in artikel 12, §4 van ontwerp nr. 1, maar wel zou moeten gebeuren, gezien de strekking van het door de aanvragers ingediende adviesaanvraagformulier⁵.
16. In principe zal in de overheidssector een overheidsinstantie verwerkingsverantwoordelijke zijn voor de verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is om haar taken van algemeen belang te vervullen en om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen die op haar rusten. In het onderhavige geval moet in het ontwerp worden bepaald dat het bevoegde bestuur verwerkingsverantwoordelijke is voor de verwerking van persoonsgegevens die nodig is voor het vervullen van de taken die hem in het kader van het ontwerp zijn opgedragen (behandeling van de aanvragen, controle van de premievoorwaarden, enz.).
17. Met name moet in ontwerp nr. 1 worden vastgesteld wie verwerkingsverantwoordelijke is voor de werking van het in te voeren informatiesysteem, hetzij door een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de verwerking te organiseren en de verantwoordelijkheden tussen de betrokken overheidsinstanties te verdelen, hetzij door diezelfde verantwoordelijkheden toe te kennen via de vaststelling van exclusieve verantwoordelijkheden voor de verwerking⁶. Het zou niet uitgesloten zijn dat bijvoorbeeld een andere instantie, zoals het CIBG een eigen verantwoordelijkheid heeft, waarin het ontwerp dan moet voorzien, tenzij de aanvragers aan deze instelling alleen een rol van verwerker (van de verwerkingsverantwoordelijke) voorbehouden. In de huidige stand laat het ontwerp niet toe vast te stellen welke overheidsinstantie (of overheidsinstanties) verwerkingsverantwoordelijke(n) zal (zullen) zijn voor de via het elektronische formulier en het gewestelijke onlineportaal uitgevoerde gegevensverwerkingen ("Leefmilieu Brussel", "Urban", andere "actoren van de Alliantie Renolution", en in dat geval welke?). De Autoriteit herinnert eraan dat het in dit verband belangrijk is dat de aanwijzing van een (of meerdere) verwerkingsverantwoordelijke(n) in de reglementering in overeenstemming is met de rol die deze actor (of actoren) in de praktijk speelt (spelen)⁷.

---

⁵ Deze bepaling is momenteel overigens zinloos, aangezien ze voorziet in de toepasselijkheid van de AVG die rechtstreeks van toepassing is. Ze luidt als volgt: "De gegevens met een persoonlijk karakter die in dit kader worden verzameld, worden door het bestuur behandeld conform de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van de natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG, en conform de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens."

⁶ In verband met het begrip verwerkingsverantwoordelijke kunnen de aanvragers bijvoorbeeld verwijzen naar advies nr. 231/2021 van 3 december 2021 met betrekking tot een voorontwerp van ordonnantie betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer, punten 35-37.

⁷ De Autoriteit herinnert er ook aan dat de minister verwerkingsverantwoordelijke zal zijn voor de gegevens die hij verwerkt bij de vervulling van zijn taken in uitvoering van de ontwerpen. Recent nog in dat verband, zie advies van de Autoriteit nr. 217/2021 van 3 december 2021 met betrekking tot een ontwerp van besluit van de Waalse Regering betreffende de toekenning van herstelsteun aan de ondernemingen die het slachtoffer zijn van de overstromingen van 14 tot 16 juli en van 24 juli 2021 en die als natuurramp zijn erkend, punt 13.

18. **Verplichting om een elektronisch formulier en het gewestelijke onlineportaal te gebruiken - artikel 12 van ontwerp nr. 1.** Aangezien de aanvraag via het onlineportaal en het elektronische formulier moet worden ingediend, omdat ze anders niet ontvankelijk is, vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op artikel XII.25, §1, van het Wetboek van Economisch Recht⁸, dat bepaalt: "Behoudens andersluidende wettelijke bepalingen kan niemand verplicht worden rechtshandelingen te stellen via elektronische weg."⁹
19. Met andere woorden, het is aan de aanvrager om een rechtsgrond in een norm met rang van wet te bepalen op grond waarvan hij de betrokkenen in zijn ontwerpen kan opleggen een uitsluitend digitale aanvraagprocedure te gebruiken.
20. Het als volgt geformuleerde artikel 12, §3, van ontwerp nr. 1, dient in samenhang te worden gebracht met de voorgaande opmerking:
- "Het formulier stelt bovendien dat de aanvrager er door de indiening van zijn aanvraag uitdrukkelijk mee instemt om in het kader van deze aanvraag op digitale wijze met het bevoegde bestuur te communiceren en dat deze uitwisselingen rechtsgevolgen hebben voor hem."
21. Voorts, hoewel de Autoriteit duidelijk begrijpt dat deze bepaling vreemd is aan het gebruik van toestemming uit hoofde van de AVG en het in deze verordening verankerde concept van toestemming, wijst zij er evenwel op dat de aanvrager geen keuze heeft. Met andere woorden, een dergelijke maatregel heeft veeleer tot gevolg dat de aanvrager in kennis wordt gesteld van het feit dat de elektronische uitwisselingen via het platform gepaard gaan met rechtsgevolgen krachtens het toepasselijk recht, zowel ten aanzien van de aanvrager *als ten aanzien van de betrokken besturen*. De Autoriteit beveelt aan om, teneinde elke dubbelzinnigheid te vermijden, in de bepalingen die gevolgen hebben voor de verwerking van gegevens, niet te verwijzen naar het concept "toestemming/toestemmen", aangezien de verwerking in kwestie niet is gebaseerd op de toestemming van de betrokkene in de zin van de AVG. In het onderhavige geval raadt zij de aanvrager aan om de uitdrukking "er mee akkoord gaat" te gebruiken in plaats van "er uitdrukkelijk mee instemt".

---

⁸ Oorspronkelijk het artikel in artikel 4, §1, van de wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde regels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatediensten.

⁹ Wat deze bepaling en haar voorgeschiedenis betreft, zie in volgorde de volgende documenten: Parl. St., Kamer van volksvertegenwoordigers, zittingen 1999-2000 en 2000-2001, document nr. 0322/001 (wetsontwerp), blz. 23, document nr. 0322/002 (amendement nr. 1 van de Regering), blz. 4, document nr. 0322/003 (verslag namens de Commissie Economie et al.), blz. 9, en ten slotte, document nr. 0322/004 (door de Commissie goedgekeurde tekst) Zie ook Parl. St., Senaat, document nr. 2-662/4 (verslag namens de Commissie Financiën en Economische Zaken), blz. 5-6, voor een bespreking over de vraag of deze bepaling gericht is op de relatie tussen burger en overheid.

22. **Inhoud van het (elektronische) formulier - artikel 12, §2, van ontwerp nr. 1.** Artikel 12, §2, van ontwerp nr. 1, bepaalt: "Het formulier dat op het gewestelijke onlineportaal beschikbaar is, vraagt de gegevens die noodzakelijk zijn voor de behandeling van de aanvragen die op grond van het huidige besluit worden ingediend, *met name*: [...]. (gecursiveerd door de Autoriteit)
23. De Autoriteit is van mening dat in het formulier alle (categorieën van) persoonsgegevens moeten worden gevraagd die noodzakelijk zijn voor het indienen van de aanvraag, met inbegrip van de eventuele nodige documenten. In dat verband moet het formulier de documenten opsommen die worden vermeld in artikel 13 van het ontwerp, dat zelf alle nodige documenten moet opsommen¹⁰.
24. **Het begrip gezin en persoon ten laste - artikel 11, 1° en 2°, en artikel 1, 13°, van ontwerp nr. 1.** Artikel 11, 1° en 2°, van het ontwerp luidt als volgt:

"De bedragen van het inkomstenplafond vermeld in artikel 10, § 1, die voor de berekening van de premie in aanmerking worden genomen, worden vermeerderd:

1° met 15.000 EUR, hetzij indien de aanvrager deel uitmaakt van een gezin dat meerdere meerderjarigen telt, hetzij indien het gezin bestaat uit een alleenstaande persoon met personen ten laste;

2° met 5.000 EUR indien de aanvrager en zijn/haar echtgenoot/ote of de persoon met wie hij/zij doorgaans samenwoont en gewoonlijk samen zijn/haar huishoudelijke kwesties regelt, beiden jonger zijn dan vijfendertig op de datum van de indiening van de aanvraag."

25. Artikel 1, 11° van ontwerp nr. 1 definieert het gezin zoals het in artikel 2, §1, 6°, van de Brusselse Huisvestingscode wordt bepaald, namelijk: "de persoon die alleen woont of de al dan niet verwante personen die onder hetzelfde dak plegen te wonen en hun huishoudelijke aangelegenheden hoofdzakelijk gemeenschappelijk regelen".
26. Het ontwerp voorziet in de raadpleging van de gegevens van het Rijksregister of de mededeling van een attest van gezinssamenstelling¹¹. De Autoriteit heeft er reeds op gewezen dat "in de bevolkingswetgeving een specifiek begrip van het huishouden is vastgelegd¹², waarvan het bestaan

---

¹⁰ Zie artikel 13 van ontwerp nr. 1.

¹¹ Zie artikel 13, eerste lid, 2°, c), van ontwerp nr. 1.

¹² Zie FOD Binnenlandse Zaken, Algemene Directie Instellingen en Bevolking, Dienst Bevolking en Identiteitsdocumenten, "Algemene onderrichtingen betreffende het houden van de bevolkingsregisters", gecoördineerde versie van 31 maart 2019, beschikbaar via

https://www.ibz.rn.fgov.be/fileadmin/user_upload/nl/bev/onderrichtingen/onderrichtingen-bevolking-31032019.pdf,

voor het laatst geraadpleegd op 01/08/2021, blz. 16 e.v.

met een bewijs van samenstelling van het gezin wordt aangetoond. Ter herinnering, de samenstelling van het gezin, beschikbaar in het Rijksregister, omvat alle personen die hun hoofdverblijf (hun woonplaats¹³) op het adres in kwestie hebben, d.w.z. de leden van het gezin, personen die gewoonlijk in dezelfde woning verblijven en er samenleven."¹⁴

27. In deze context heeft de Autoriteit zich de vraag gesteld of hetzelfde gezin (bijvoorbeeld twee personen jonger dan 35 jaar, maar 18 jaar of ouder, die doorgaans samenwonen) niet tegelijk onder de punten 1° en 2° van het artikel zou kunnen vallen. Zij vroeg zich ook af wat de betekenis is van de zinsnede "gewoonlijk samen zijn/haar huishoudelijke kwesties regelt" en hoe deze voorwaarde kon worden vastgesteld. Toen hem hiernaar werd gevraagd, antwoordde de aanvrager het volgende:

"Artikel 11 bepaalt de gevallen waarin het inkomstenplafond zoals bedoeld in artikel 10 van het RB kan worden verhoogd. Deze gevallen kunnen inderdaad cumulatief zijn. Twee personen kunnen zich dus zowel in geval 1 als in geval 2 bevinden.

De definitie van "gezin" komt inderdaad uit de Brusselse Huisvestingscode (BHV). Met het oog op de juridische samenhang en aangezien de premies hun rechtsgrond in de BHV hebben, wordt in het regeringsbesluit dezelfde definitie gehanteerd. Aangenomen wordt dat het om een vermoeden gaat en dat het aan de begunstigde is om dit te weerleggen."

28. Op basis van deze elementen is de Autoriteit van mening dat enerzijds, om het betrokken gezin te identificeren, overeenkomstig het beginsel van minimale gegevensverwerking, de bovengenoemde bepaling het verzamelen van andere gegevens dan die welke in een bewijs van gezinssamenstelling zijn opgenomen, niet kan rechtvaardigen. Anderzijds moet rekening worden gehouden met het feit dat de aanvrager tot de twee bovengenoemde categorieën kan behoren volgens de werking van het informatiesysteem dat zal worden ingevoerd om de aanvragers te informeren, de premies te simuleren en de daarmee verband houdende aanvragen in te dienen¹⁵.
29. De Autoriteit wijst er ten slotte op dat artikel 1, 13°, van ontwerp nr. 1, dat het begrip "personen ten laste" definieert, verwijst naar een bepaling van ontwerp nr. 1 die niet bestaat, om te bepalen welk jaar in aanmerking moet worden genomen. Punt 6° van "dit artikel" dat de toevallige en vrijwillige mede-eigenaars definieert, bevat immers geen tweede lid. Ontwerp nr. 1 dient bijgevolg te worden aangepast.

¹³ Het gaat om de plaats waar de betrokkene zijn hoofdverblijf heeft, in de zin van artikel 102 van het Burgerlijk Wetboek.

¹⁴ Advies van de Autoriteit nr. 179/2021 van 4 oktober 2021 met betrekking tot een ontwerp van ordonnantie tot wijziging van sommige bepalingen van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid en de ordonnantie van 8 september 1994 tot regeling van de drinkwatervoorziening via het waterleidingnet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om sociale maatregelen op te nemen, punt 11.

¹⁵ Zie de punten 10-15.

30. **NOVA-platform - artikel 13, eerste lid, 1°, van ontwerp nr. 1.** Artikel 13, eerste lid, 1°, a), van ontwerp nr. 1 betreffende bepaalde documenten die moeten worden meegedeeld ter ondersteuning van de aanvraag, bepaalt het volgende:

"Wanneer de handelingen en werken waarop de premieaanvraag betrekking heeft, een voorafgaande stedenbouwkundige vergunning vereisen, de vermelding dat voor de werken een voorafgaande stedenbouwkundige vergunning nodig is en het nummer van de verkregen stedenbouwkundige vergunning (opgenomen in het NOVA-platform). Indien de bij de stedenbouwkundige vergunning gevoegde plannen niet in het NOVA-platform zijn ingegeven, dient de door de bevoegde overheid afgeleverde stedenbouwkundige vergunning samen met de bij vergunning gevoegde afgestempelde plannen te worden bezorgd."

31. Aangezien het "NOVA-platform" in ontwerp nr. 1 niet was gedefinieerd, heeft de Autoriteit de aanvrager gevraagd naar de wettelijke of reglementaire bepalingen tot oprichting van dit platform. De aanvrager antwoordde het volgende:

"NOVA is een gewestelijk platform dat toegankelijk is voor de besturen die stedenbouwkundige vergunningen en milieuvergunningen behandelen. Het geeft een overzicht van de ingediende aanvragen (met name de plannen) en de status van die aanvragen."

32. De Autoriteit is van mening dat ontwerp nr. 1 moet definiëren wat het NOVA-platform is, en tevens moet verwijzen naar het wettelijke en reglementaire kader dat daarop van toepassing is.

33. **Onrechtstreekse verzameling van gegevens en staat van eigendom - artikel 1, 8°, en artikel 13, eerste lid, 2°, a), van ontwerp nr. 1.** De Autoriteit stelt allereerst vast dat ontwerp nr. 1 terecht voorziet in een aantal onrechtstreekse gegevensverzamelingen en ziet in dat verband geen beletsel om de betrokkene de keuze te laten het nodige bewijsstuk zelf over te leggen (bijv. "een uittreksel van de kadastrale legger", "een attest van erkenning of een attest dat recht biedt op een uitkering voor personen met een erkende handicap", "een gezinssamenstelling, afgegeven door het gemeentebestuur", de kopie van een relevant "afschrift van het aanslagbiljet", enz.), of het bestuur de gegevens in kwestie bij de desbetreffende bron (overheidsinstantie) te laten verzamelen¹⁶.

---

¹⁶ Zie artikel 13 van het ontwerp.

34. De Autoriteit merkt evenwel op dat deze keuze van de betrokkene in principe niet mag verhinderen dat in een later stadium van de procedure voor steunverlening, zoals de eventuele controle op de premietoekenning, het bevoegde bestuur voor dit doel toegang heeft tot de (authentieke) bronnen van de betrokken gegevens, onverminderd de regels die daarop van toepassing zijn. De Autoriteit benadrukt in dat verband dat het beginsel van de unieke inzameling van gegevens en het gebruik van authentieke gegevensbronnen niet alleen de administratieve vereenvoudiging van de procedures voor de burger tot doel heeft, maar er ook voor zorgen dat de gegevensverwerking de beste kwaliteitsgaranties bieden in de zin van artikel 5, punt 1°, onder d), van de AVG.
35. De Autoriteit merkt verder op dat, tenzij de Brusselse Huisvestingscode hierin reeds voorziet, de bevoegde besturen de bevoegdheid moeten krijgen het rijksregisternummer te gebruiken voor de behandeling van de premieaanvragen¹⁷.
36. Ten slotte bepaalt ontwerp nr. 1 dat een "staat van eigendom"¹⁸ door de aanvrager moet worden voorgelegd wanneer de aanvraag wordt ingediend door een eigenaar, een erfpachter of door toevallige of vrijwillige mede-eigenaars. De Autoriteit vroeg zich af of het kadastraal uittreksel het niet mogelijk maakte de beoogde gegevens vast te stellen, en of Brussel Fiscaliteit, dat belast is met de inning van de onroerende voorheffing, niet beschikte over de informatie betreffende het bezit van eigendomsrechten (opnieuw op basis van de kadastrale gegevens), waarbij het de volle eigenaar en de erfpachter in elk geval blijken te zijn die de onroerende voorheffing overeenkomstig artikel 251 van het WIB 92, verschuldigd zijn. De Autoriteit vroeg de aanvragers waarom in dit verband geen onrechtstreekse gegevensverzameling werd overwogen (een open optie wat betreft de andere gegevens die bij andere besturen beschikbaar zijn). De aanvragers antwoordden dat het de bedoeling was om via het gebruik van een staat van eigendom te kunnen beschikken over de meest precieze en snelst geactualiseerde informatie. Dit sluit op zich principieel niet uit dat een manier van onrechtstreekse gegevensverzameling wordt ingevoerd. De Autoriteit verzoekt de aanvrager om deze mogelijkheid in overweging te nemen.
37. **Controle van de premievoorwaarden: fotoverslag - artikel 14 van ontwerp nr. 1** . Artikel 14 van ontwerp nr. 1 bepaalt: "In ieder geval kan de administratie in de loop van de procedure *bijkomende elementen* vragen, zoals een aanvullend fotoverslag, zodat ze met volledige kennis van zaken een uitspraak kan doen." (cursief toegevoegd door de Autoriteit)

---

¹⁷ Zie artikel 8, §1, derde lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen. Voor de toegang tot de gegevens van het Rijksregister zal dan een machtiging van de minister van Binnenlandse Zaken nodig zijn, zie artikel 5 van de voornoemde wet.

¹⁸ In artikel 1, 8°, van ontwerp nr. 1 gedefinieerd als: "de inlichtingen over de eigendomstitel van het goed bedoeld door de premieaanvraag, afgegeven conform artikel 144 van het wetboek der successierechten door de bevoegde bureaus van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie in wiens rechtsgebied het goed is gelegen of, indien de akte dateert van minder dan 6 maanden voor de indiening van de aanvraag, een attest van de notaris die deze acte heeft opgesteld".

38. Overeenkomstig de beginselen van voorspelbaarheid en legaliteit, moet het ontwerp eerst en vooral uitputtend bepalen welke (categorieën van) persoonsgegevens voor de uitvoering van het ontwerp moeten worden verwerkt.
39. De Autoriteit benadrukt bovendien dat overeenkomstig het in artikel 5, lid 1, punt c), van de AVG verankerde beginsel van minimale gegevensverwerking, de in voorkomend geval te nemen foto's beperkt moeten blijven tot hetgeen strikt noodzakelijk is voor de beoordeling van de toekenningsvoorwaarden van de premies¹⁹.
40. **Controle van de premievoorwaarden: bezoek aan de woning - artikel 19 van ontwerp nr. 1.** Met betrekking tot de controle van de toekenningsvoorwaarden van de premies, bepaalt artikel 19 van het ontwerp:

"Gedurende het dossieronderzoek dient de aanvrager een bezoek toe te staan van de afgevaardigde van de administratie die de staat van de werken kan komen controleren en ter plaatse dient vast te stellen of de voorwaarden vastgelegd in dit besluit, vervuld zijn.

Indien de aanvrager het bezoek aan de woning of aan het voor huisvesting bestemde gebouw niet toestaat, wordt de premieaanvraag geweigerd."

41. De Autoriteit herinnert er in de eerste plaats aan dat overeenkomstig de beginselen van voorspelbaarheid en legaliteit, die in artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM zijn verankerd, de essentiële elementen van een dergelijke bevoegdheid tot gegevensverzameling in een norm met rang van wet moeten worden vastgelegd²⁰.
42. Gevraagd naar de rechtsgrond van deze bepaling, antwoordden de aanvragers het volgende:

"Artikel 12 van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof, bepaalt hetgeen volgt:

---

¹⁹ Zie in dit verband advies nr. 105/2019 van 5 juni 2019 van de Autoriteit betreffende een ontwerpbesluit van de Waalse Regering tot wijziging van Boek II van het Milieuwetboek omfattende het Waterwetboek, met het oog op de uitvoering van het CertIBEau stelsel en diverse bepalingen betreffende het algemeen reglement van afvalwaterzuivering, punten 10-11.

²⁰ Zie op dat punt advies nr. 160/2021 van 15 september 2021 van de Autoriteit betreffende een voorontwerp van besluit tot instelling van een specifieke schadevergoedingsregeling voor bepaalde schade die is veroorzaakt door de overstromingen en zware regenval van 14 tot en met 16 juli 2021, alsmede op 24 en 25 juli 2021, en die als algemene natuurramp is erkend, punten 43-48.

'Door het aanvaarden van de subsidie verleent de begunstigde meteen aan de in artikel 2 opgesomde gemeenschappen en gewesten het recht om ter plaatse controle te doen uitoefenen op de aanwending van de toegekende gelden.'

Artikel 170 van de Brusselse Huisvestingscode (BHC) bepaalt dat de Regering de procedureregels vaststelt voor de toekenning van de in de artikelen 160 tot en met 167 bedoelde steun.

Dit is dus de grondslag voor de controlebevoegdheden in het kader van de premietoekenning." (onderstreept in de originele tekst)

43. De Autoriteit wijst er voorts op dat het tweede lid van artikel 12 van de door de aanvrager genoemde wet²¹ bepaalt: "De regering of het verenigd college zorgt voor de organisatie en de coördinatie van de controle. Voor die controle doen zij onder meer een beroep op de inspecteurs van financiën."
44. In dit verband is de Autoriteit van oordeel enerzijds dat artikel 19 van ontwerp nr. 1 "de organisatie en de coördinatie van de controle" niet regelt (zijn in dit verband andere bepalingen van toepassing?), en anderzijds, vooral, dat het ontwerp moet preciseren onder welke voorwaarden het bezoek aan de woning kan worden overwogen en georganiseerd.
45. De Autoriteit benadrukt in dit verband met name dat overeenkomstig het beginsel van evenredigheid, deze manier van gegevensverzameling *subsidiar* moet zijn ten opzichte van andere minder ingrijpende manieren om gegevens te verzamelen en te verwerken zoals het verzamelen van facturen, eventuele foto's, zoals voorzien in artikel 14 van het ontwerp²², enz. Het is aan de aanvrager om de voorwaarden te bepalen waaronder tot een dergelijk bezoek aan de woning kan worden besloten (bijvoorbeeld in de gevallen waarin het bestuur op basis van het dossier beschikt over objectieve en redelijke elementen om fraude te vermoeden) en dit kan worden georganiseerd, tenzij hierin reeds wordt voorzien in andere wettelijke of reglementaire bepalingen die van toepassing zijn op de ontwerpen (hetgeen door de aanvragers moet worden nagegaan).
46. **Overmacht - artikel 20, §2, van ontwerp nr. 1.** In wezen voorziet artikel 20 van het ontwerp, wanneer de betrokken werken betrekking hebben op private delen, in een verplichting voor de eigenaar (erfpachter of toevalige of vrijwillige mede-eigenaars) om gedurende een minimumperiode van vijf jaar in het goed te blijven wonen. Gedurende diezelfde periode geldt eveneens (en met name) een verbod op de verkoop, uitwisseling, schenking, en het in een maatschappij inbrengen van het betrokken goed. Artikel 20, §2, van het ontwerp bepaalt: "In geval van overmacht kan de minister de

---

²¹ De Autoriteit merkt op dat dit artikel in de preambule van ontwerp nr. 1 niet wordt aangehaald.

²² Zie in dit verband de punten 34-35.

begunstigde van de premie op diens vraag ontlasten van de verplichtingen, bedoeld in 1° en 2° van §1."

47. De Autoriteit heeft de aanvrager gevraagd wat onder het begrip overmacht valt, in het licht van de in artikel 20, §1, van ontwerp nr. 1 neergelegde verplichtingen, om te kunnen bepalen welke categorieën van persoonsgegevens waarschijnlijk zullen worden verwerkt met het oog op de vaststelling van een dergelijke gebeurtenis. De aanvrager antwoordde het volgende:

"Er is voor gekozen om de gevallen van overmacht niet te definiëren en om geval per geval een oordeel te vormen afhankelijk van de motivering van de begunstigde, op basis van de door de rechtspraak ontwikkelde theorie van het begrip overmacht (plots - onvoorspelbaar - onbedwingbaar)."

48. De Autoriteit begrijpt de bezorgdheid die ten grondslag ligt van de keuze van de aanvragers, die in principe geen groot probleem vormt op het vlak van gegevensbescherming.

49. Aan de huidige aanpak zijn voor de betrokkenen evenwel twee risico's verbonden, die verband houden met de relatieve onvoorspelbaarheid van de manier waarop het begrip overmacht door de minister zal worden geïnterpreteerd. Enerzijds, gelet op de bestaande (of nog in te voeren) besluitvormingspraktijk, bestaat het risico dat de betrokkenen onnodig aanvragen en gegevens ter staving daarvan meedelen, omdat ze betrekking hebben op situaties die door de minister niet als overmacht worden beschouwd. Anderzijds, meer fundamenteel, bij gebrek aan een regel over concretere situaties en criteria met betrekking tot wat overmacht kan zijn voor de toepassing van artikel 20, §2, van ontwerp nr. 1, bestaat ook het risico dat de betrokkenen gediscrimineerd kunnen worden (een situatie die voor de ene wel en voor de andere niet als overmacht wordt erkend). Het is voor de betrokkene ook moeilijker om zeker te zijn van de objectiviteit van de behandeling van zijn aanvraag²³.

50. Om deze risico's te beperken is de Autoriteit dan ook van mening dat in ontwerp nr. 1 de verwerkingsverantwoordelijke die de aanvragers relevant²⁴ achten, moet worden opgelegd de betrokkenen te informeren, bijvoorbeeld actief via het in het kader van het ontwerp op te zetten informatiesysteem²⁵, over generieke gevallen (het gaat in dit verband niet over het meedelen van persoonsgegevens) waarin de minister (of de Raad van State na hem) reeds heeft geweigerd of aanvaard een situatie als overmacht te beschouwen.

---

²³ Ook al kunnen de regels inzake openbaarheid van bestuur (hoofdzakelijk passief in dit geval) van enig nut zijn.

²⁴ Zie de punten 16-18.

²⁵ Zie de punten 10-15.

51. **Bewaartermijn van de gegevens.** Wat betreft de bewaartermijn van de gegevens is in de ontwerpen geen specifieke bepaling opgenomen. De aanvragers verduidelijken in hun adviesaanvraagformulieren: "De besturen zullen de algemene regelgeving volgen die de bewaartermijnen van persoonsgegevens bepalen", zonder evenwel deze regelgeving te benoemen.
52. Ter herinnering, de ontwerpen moeten in het kader van hun uitvoering de bewaartermijn van de gegevens vaststellen, voor zover deze nog niet in een andere normatieve tekst is bepaald. De aanvragers dienen derhalve aan te geven welke regels van toepassing zijn voor de bepaling van de bewaartermijn van de gegevens in het kader van de ontwerpen, of indien daarin nog niet is voorzien, deze in de ontwerpen vast te stellen.

**Om deze redenen,
is de Autoriteit van mening:**

1. Aangezien ontwerp nr. 1 autonoom is (**punten 4-6**), moet ontwerp nr. 2 zodanig worden aangepast dat het dispositief ervan uitdrukkelijk verwijst naar de relevante bepalingen van ontwerp nr. 1 waarin de aanvraagprocedure en het ondersteunende informatiesysteem worden georganiseerd (**punten 7-8**);

2. Het doel van het door ontwerp nr. 1 ingevoerde informatiesysteem (namelijk het "formulier" dat in feite een "elektronisch" formulier is en het "gewestelijk onlineportaal", en/of het elektronische "aanvraagplatform") om de aanvragers te informeren en de behandeling van hun premieaanvragen mogelijk te maken, moet door het ontwerp worden verduidelijkt in het licht van de aanvullende informatie die door de aanvragers is verstrekt (**punt 14**).

In dit verband moet in de ontwerpen nog worden bepaald wie de verwerkingsverantwoordelijken zijn (**punten 15-17**);

3. De aanvragers moeten in het kader van de ontwerpen rekening houden met de toepassing van artikel XII.25, §1, van het Wetboek van Economisch Recht (**punten 18-21**). De Autoriteit beveelt de aanvragers ook aan om de uitdrukking "ermee akkoord gaat" te gebruiken in plaats van "er uitdrukkelijk mee instemt" in artikel 12, §3, van het ontwerp, om elke dubbelzinnigheid met betrekking tot het concept toestemming in de AVG te vermijden;

4. Het (elektronische) formulier moet alle (categorieën van) persoonsgegevens vragen, alsmede de documenten die zijn opgenomen in artikel 13 van het ontwerp, dat zelf alle noodzakelijke documenten moet opsommen (**punten 22-23**);

5. Om de gezinnen bedoeld in artikel 11, 1° en 2°, van ontwerp nr. 1 te identificeren, kan de genoemde bepaling het verzamelen van andere gegevens dan die welke in een bewijs van gezinssamenstelling zijn opgenomen, niet rechtvaardigen. Bovendien moet rekening worden gehouden met het feit dat de aanvrager tot de twee eerder genoemde categorieën kan behoren volgens de werking van het informatiesysteem dat zal worden ingevoerd om de aanvragers te informeren, de premies te simuleren en de daarmee verband houdende aanvragen in te dienen (**punten 24-28**).

Artikel 1, 13°, van ontwerp nr. 1 moet het jaar bepalen dat in aanmerking moet worden genomen voor de vaststelling van de eventuele personen ten laste (**punt 29**);

6. Ontwerp nr. 1 moet definiëren wat het NOVA-platform is en tevens verwijzen naar de wettelijke en reglementaire bepalingen waarbij het is ingesteld (**punten 30-32**);

7. Wat betreft de onrechtstreekse gegevensverzamelingen, moet ontwerp nr. 1 de verwerkingsverantwoordelijken toestaan het rijksregisternummer van de aanvragers te gebruiken, tenzij de Brusselse Huisvestingscode dit reeds doet. Ook moeten de aanvragers de mogelijkheid overwegen om eveneens een onrechtstreekse gegevensverzameling met betrekking tot het bezit van eigendomsrechten op te zetten (**punten 33-36**);

8. Artikel 14 van ontwerp nr. 1 moet zodanig worden aangepast dat het uitputtend bepaalt welke (categorieën van) persoonsgegevens moeten worden verwerkt (**punten 37-38**);

9. Artikel 19 van ontwerp nr. 1 moet zodanig worden aangevuld dat in het dispositief van het ontwerp wordt bepaald onder welke voorwaarden tot een bezoek ter plaatse kan worden besloten en dit kan worden georganiseerd, tenzij hierin reeds wordt voorzien in andere wettelijke en reglementaire bepalingen die van toepassing zijn op de ontwerpen (**punten 40-45**);

10. Wat betreft de gevallen zoals bedoeld in artikel 20, §2, van ontwerp nr. 1, moet het ontwerp de verwerkingsverantwoordelijke opleggen de betrokkenen te informeren over generieke gevallen waarin de minister (of de Raad van State na hem) reeds heeft geweigerd of aanvaard een situatie als overmacht te beschouwen (**punten 46-50**);

11. Ten slotte is het aan de aanvragers om aan te geven welke regels van toepassing zijn voor de bepaling van de bewaartermijn van de gegevens in het kader van de ontwerpen, of indien daarin nog niet is voorzien, deze in de ontwerpen vast te stellen.

Voor het Kenniscentrum,

(get.) Rita Van Nuffelen - Verantwoordelijke a.i. van het Kenniscentrum